

Preddiplomski studij arheologije

Nositelj: dr. sc. Ivor Karavanić, red. prof.

Ime nastavnika: dr. sc. Rajna Šošić Klindžić, doc.

Naziv kolegija: Paleolitik i mezolitik Hrvatske

Status kolegija: obvezatni

Oblik nastave: proseminar

Broj ECTS bodova: 3

Ciljevi kolegija: Upoznati studente s temeljnim spoznajama o biološkim i kulturnim prapočecima i razvoju, čovjekovim načinima prilagodbe na okoliš, te korištenim strategijama preživljavanja u starijem i srednjem kamenom dobu.

Sadržaj predmeta: Osnovne značajke materijalnih kultura, promjene okoliša, glavna nalazišta, temeljne spoznaje o tipovima staništa, te strategijama preživljavanja na primjerima hrvatskih lokaliteta

Studentske obveze: pismeni rad

Raspored rada:

1. Začeci prapovijesne arheologije kao znanstvene discipline u Hrvatskoj
2. Prva istraživanja paleolitičkih lokaliteta
3. Upotreba suvremenih metoda pri istraživanju paleolitičkih lokaliteta
4. Klimatske prilike u Hrvatskoj tijekom pleistocena
5. Razdoblje donjeg paleolitika u Hrvatskoj
6. Razdoblje srednjeg paleolitika u Hrvatskoj
7. Krapina.
8. Mujina pećina
9. Prijelaz srednjeg u gornji paleolitik na primjerima hrvatskih nalazišta
10. Vindija
11. Razdoblje gornjeg paleolitika
12. Šandalja II
13. Završne faze gornjeg paleolitika
14. Mezolitički lokaliteti u Hrvatskoj
15. Prilike u Hrvatskoj na početku holocena

Literatura:

- J. C. Ahern, I. Karavanić, M. Paunović, I. Janković & F. H. Smith** *New discoveries and interpretations of hominid fossils and artifacts from Vindija Cave, Croatia.* Journal of Human Evolution 46, 2004. 25-65.
- Đ. Basler** *Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Bosni i Hercegovini.* U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac, str. 351 - 357). Sarajevo 1979.
- Đ. Basler** *Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Crnoj Gori* U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac, str. 387 - 405). Sarajevo 1979
- D. Brajković** *Šandalja.* Histrina Archeologica 29. 1998. str 5 - 25
- M. Brodar, F. Osole** *Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Sloveniji.* U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac str. 159 – 195). Sarajevo 1979.
- I. Janković** *Australopithecine: Prvi korak u evoluciji čovjeka.* Priroda 923/924 (dvobroj 6/7 2004.) 2004. str. 12 – 15.
- I. Karavanić** *Gornjopaleolitičke kamene i koštane ruktovrine iz špilje Vindije.* Opuscula archaeologica 17.1994. 53-163.
- I. Karavanić** *Upper Paleolithic occupation levels and late-occurring Neandertal at Vindija Cave (Croatia) in the context of Central Europe and the Balkans.* Journal of Anthropological Research 51, 1995.9-35.
- I. Karavanić & F. H. Smith** *The Middle/Upper Paleolithic interface and the relationship of Neanderthals and early modern humans in the Hrvatsko Zagorje, Croatia.* Journal of Human Evolution 34, 1998.223-248.
- I. Karavanić** *Život neandertalaca.* Zagreb 2004.
- M. Malez** *Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Hrvatskoj.* U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac, str. 227 – 295). Sarajevo 1979.
- P. T. Miracle** *Early holocene foragers in the Carst of Northern Istria.* Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji 24. 1997. str 43 – 61
- P. T. Miracle** *Feast or famine? Epipaleolithic subsistence in the northern Adriatic basin.* Documenta Praehistorica 18. 2001. str. 177 – 199
- A. Montet – White** *Alternative interpretations of the late Upper Paleolithic in Central Europe.* Annual review of Anthropology 23. 1994. str 483 - 508
- J. Radovčić** *Dragutin Gorjanović-Kramberger i krapinski pračovjek.* Zagreb 1988.
- W. J. Rink , I. Karavanić, B. P. Pettitt, J. van der Plicht, F. H. Smith & J. Bartoll** ESR and AMS based ¹⁴C dating of Mousterian levels at Mujina Pećina, Dalmatia, Croatia. *Journal of Archaeological Sciences* 29, 2002.943-952.

T. Šegota *Paleoklimatske i paleogeografske promjene*. U: Praistorija jugoslavenskih zemalja, vol. I, (ur. A. Benac), str. 21-33. Sarajevo 1979.